

Saulėta, dieną 30°, naktį 20°
Saulė teka 6:37, leidžiasi 5:31

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Vasario-February 22 d., 1973 m.

Kaina 15c

45

LAOSE SUSTABDYTAS ILGAI TRUKES KARAS

TIESA APIE PABEGELIUS NUO KARO

WASHINGTONAS. — Dezertyrams ir pabėgusiems nuo karinės prievolės amerikiečiams sudavė nemažą smūgį gerai organizuotas, drausmingų karių sugrįžimas iš komunistų nelaisvės. Amerikos simpatijos aiškiai yra belaisvių pusėje, nors įvairios prokomunistinės grupės ir bando sukelti amerikiečių entuziazmą visuotinei amnestijai dezertyrams. Prezidento patarėjas Patrick Buchanan New York Times iškėlė klausimą, kiek gi tų dezertyrų iš tiesų yra? Senatorius Robert Taft, pasiūlydamas senatė amnestijos įstatymą, sakė, kad amerikiečių egzilėje skaičius yra 70,000. Spauda jau ne kartą rašė apie 40,000 amerikiečių vien Toronte ir dar tiek pat kitose šalyse.

Buchanan rašo, kad Pentagono žiniomis, Kanadoje yra apie 4,000 dezertyrų ir pabėgėlių nuo prievolės. Karinės tarnybos įstaiga skelbia, kad iš viso dezertyrų buvo 2,400, iš kurių 2,000 yra Kanadoje. Kanados žiniomis, per visą Vietnamo karo laikotarpį į Kanadą galėjo atvažiuoti apie 17,000 jaunų amerikiečių.

Prokomunistinės liberalų grupės, siekdamos amnestijos visiems karo priešiniams, skelbė, kad Kanadoje yra 70,000, o kitose šalyse 55,000 dezertyrų. Faktai kalba visai ką kita. Švedija, įpratusi socialistų valdžioje viską tiksliai apskaičiuoti, skelbia, kad švedijoje yra 602 dezertyrai iš Amerikos. Švedų imigracijos direktorius William Leth paskelbė dar ir kitą įdomią statistiką. Tarp 1967 m. ir 1970 m. švedija įsileido 585 jaunus amerikiečius. Iš to skaičiaus 110 buvo apkalinti savo viešėjimo metu sunkiais nusikaltimais. Vagystėse — 86, pėsimuose — 7, narkotikų pardavinėjime ir naudojime — 49. Švedijos kalėjimuose sėdi 52 dezertyrai, apie 30 asmenų buvo deportuoti.

Patrick Buchanan rašo: "Niekio sau elgesys. Statistika rodo, kad 20% mūsų Stokholmo brigados buvo įvelti nusikaltimuose, 10% buvo pasodinti į kalėjimus ir 6% — deportuoti. Tokie tai yra mūsų "tautinės sąžinės sargai".

Autorius nurodo, kad Amerikos politiniai kreivi laikraščiniai dažnai klaidindavo visuomenę savo skaitlinėmis, gautomis iš dezertyrų organizacijų Kanadoje. Spauda charakterizavo pabėgėlius kaip "geriausius mūsų kartos narius, sąžinės saugojus", kada didelė dalis tų jaunų pabėgėlių buvo tik oportunistai, nusikaltėliai, bailiai ir tinginiai.

Izraelio puolimas Libano šiaurėje

TEL AVIVAS. — Antradienio vidurnaktį grupės gerai ginkluotų izraelitų, atplaukusių laivais, puolė palestiniečių partizanų stovyklą šiauriniame Libane. Puolime dalyvavo ir lėktuvai. Libano žiniomis, žuvo 12-14 arabų ir 60 buvo sužeisti. Tos arabų stovyklos yra netoli Sirijos sienos, apie 100 mylių nuo Izraelio pasienio. Puolimo arabai visai nesitikėjo.

Izraelis paskelbė pareiškimą, kuriame kaltina Libaną už globą ir paramą teroristų grupėms. Libane esą 5,000 arabų teroristų, įsimašiusių į palestiniečių pabėgėlių stovyklas. Čia veikia Juodojo Rugsėjo grupė ir Al Fatah organizacija.

Sis Izraelio puolimas Libane yra pirmas nuo pernai rugsėjo mėn. puolimo, kuriuo izraelitai kersijo už savo sportininkų nužudymą Muencheno olimpiadoje.

IŠ VISO PASAULIO

SCARLINO. — Korsikos salos, kuri priklauso Prancūzijai, žvejai ir politikai labai karštai protestuoja prieš Italijos chemikalų fabriko į jūrą verčiamas nuodingas medžiagas. Korsikiečiai padėjo bombą italų laive — keltuve, kuris smarkiai sužalotas.

MELBOURNAS. — Australijai yra pavesta valdyti Papuą — Naujosios Gvinėjos teritoriją, kuriai australų valdžia nori duoti nepriklausomybę. Nedažnai pasitaiko, kad vietiniai gyventojai protestuotų, siųstų peticijas ir prašytų kitos valstybės, kad jų nepasiskelbtų nepriklausomais. Papuos genčių vadai pranešė Australijos premjerui, kad jie jausis "išduoti", jei Australija skubės su Papuos nepriklausomybe.

MASKVA. — Sovietų prezidentas Nikolai Podgornis šventė 70 metų sukaktį. Ta proga valdžia jį apdovanojo Lenino Ordinu.

SANTO DOMINGO. — Dominikonų respublikos kareiviai jau nušovė 4 sukilėlius, kurie slapta atvyko iš Kubos kurstyti gyvenimą. Vienas nušautų buvo pulk. Caamano Deno, ankstyvesnio nepavykusio sukilimo vadas.

Kanada priėmė naują biudžetą

OTTAWA. — Kanados liberalų, vadovaujamų premjero Trudeau, vyriausybė pristatė parlamentui naują biudžetą ir parlamentas jį priėmė. Naujųjų demokratų partija, kurios parama Trudeau laikosi su savo 109 atstovais, neturėdamas aiškios daugumos, balsavo už biudžeto patvirtinimą.

Vyriausybė, pataikaudama naujiems demokratams, pasiūlė sumažinti 5% pajamų mokesčius ir pakelti pensijas iš 82 dol. iki 100 dol. David Lewis, naujųjų demokratų vadas, pareiškė, kad biudžetas turi daug naujų dalykų ir dėl to jis vyriausybę paremsias.

Lewis Engman prezidento buvo pakirtas vadovauti Federalinei Prekybos komisijai.

Saigono turgavietėje vaikai apgulę žaislų parduotuvę. Nors karas baigiasi, žaislų tarpe daug tunkų ir kitokių karinio tipo žaislų.

Unijų vadovybė smerkia apkarpyimus

BAL HARBOUR. — Floridoje suvažiuos ALF-CIO vykdomoji taryba, nors pirmadienį šiltai priėmė prezidentą Nixoną, antradienį griežtais žodžiais pasmerkė prezidento vidaus politiką ir įvairių vyriausybės socialinių programų apkarpyimą. Vyriausybę planuojanti atimti lėšas įvairioms programoms, kurios stiprina Amerikos bendruomenę ir gerina gyvenimo kokybę. Įvairūs prezidento veto, lėšų sustabdymai, programų panaikinimai ir "lėšų dalinimas" bus darbo unijų atmetamas ir bus kovojama prieš tas pastangas per kongresą, sako unijų centro pareiškimas.

Senatas antradienį, nežinodamas vyriausybės opozicijos, priėmė įstatymą, kuris parūpina socialinių patarnavimų ir įdarbinimo paramą seniesiems amerikiečiams. Priimtas Senesniųjų Amerikiečių Aktas duoda vyriausybei pusantro bilijono dol. trejiems metams. Viena to akto dalis parūpina iki 60,000 viešųjų darbų mažai uždirbantiems 55 metų ar senesniems žmonėms. Numatomas apmokymas, paruosimas 45 m. ir senesnių amerikiečių naujoms profesijoms ir darbams.

Siūlo nekaltėti apie paramą Hanojui
WASHINGTONAS. — Senato vadai pataria senatoriams nesvarstyti šiuo metu paramos š. Vietnamo klausimo, nes neigiamas pasisakymas gali pakenkti Hanojaus dar laikomiems amerikiečiams belaisviams. Kai kurie kongreso nariai griežtai nusistatę prieš ekonominę paramą komunistams. Demokratas sen. Talmadge iš Georgijos pareiškė, kad jis neduotų Hanojui nei varoto pašto ženklų.

Keisti sen. Fulbrighto ir sen. Kennedžio siūlymai. Jei pritariu, kad Amerika turėtų padėti š. Vietnamui, tačiau ta parama, Kennedžio žodžiais, turėtų eiti per tarptautinę organizaciją, su mažiausiu Amerikos pareigūnų dalyvavimu ir veikimu. Tokių atvejų, kur Amerikos jausis ar pinigais dalino komunistinių valstybių pareigūnais, yra buvę palytyje, gavėjams ne žinant, kad jie gauna Amerikos paramą.

WASHINGTONAS. — Senato vadai pataria senatoriams nesvarstyti šiuo metu paramos š. Vietnamo klausimo, nes neigiamas pasisakymas gali pakenkti Hanojaus dar laikomiems amerikiečiams belaisviams. Kai kurie kongreso nariai griežtai nusistatę prieš ekonominę paramą komunistams. Demokratas sen. Talmadge iš Georgijos pareiškė, kad jis neduotų Hanojui nei varoto pašto ženklų.

Keisti sen. Fulbrighto ir sen. Kennedžio siūlymai. Jei pritariu, kad Amerika turėtų padėti š. Vietnamui, tačiau ta parama, Kennedžio žodžiais, turėtų eiti per tarptautinę organizaciją, su mažiausiu Amerikos pareigūnų dalyvavimu ir veikimu. Tokių atvejų, kur Amerikos jausis ar pinigais dalino komunistinių valstybių pareigūnais, yra buvę palytyje, gavėjams ne žinant, kad jie gauna Amerikos paramą.

Keisti sen. Fulbrighto ir sen. Kennedžio siūlymai. Jei pritariu, kad Amerika turėtų padėti š. Vietnamui, tačiau ta parama, Kennedžio žodžiais, turėtų eiti per tarptautinę organizaciją, su mažiausiu Amerikos pareigūnų dalyvavimu ir veikimu. Tokių atvejų, kur Amerikos jausis ar pinigais dalino komunistinių valstybių pareigūnais, yra buvę palytyje, gavėjams ne žinant, kad jie gauna Amerikos paramą.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Paraudonųjų katalikų kunigas Philip Berrigan pasakė Pittsburghe, kad daugumas amerikiečių belaisvių, sugrįžtančių iš Hanojaus, pagal dievišką ir žmonių įstatymą yra karo nusikaltėliai.

◆ Patarėjas Kissingeris vakar ilgai pasakojo prezidentui Nixonui apie savo kelionę į Hanojų ir Pekingą. Washingtono apeliacija, jog su Kinija susitarta atidaryti prekybos atstovybes Peking ir Washington.

◆ Kanadietis civilis, kurį komunistai P. Vietname 1968 m. pagavo, o dabar paleido su kitais karo belaisviais, sugrįžo į Kanadą.

◆ Kalifornijoje, Santa Cruz mieste, per 6 savaites rasti 15 nužudytų žmonių kūnai. Dėl 10 žmogžudysčių kaltinamas 25 m. hipis, kuris prieš pradėdamas vartoti narkotikus, buvo labai gabus studentas.

◆ Amerika pareikalavo šiaurės Vietnamo, kad tas paleistų dar 140 belaisvių iki kito antradienio. Amerikos kareivių skaičius P. Vietname sparčiai mažėja. Komunistai pažadėjo proporcingai su tuo mažėjimu paleisti belaisvius.

◆ Šiandien Čikagoje prasidėjo kita byla, kurioje politikas Edward Barrett kaltinamas kyšų ėmimu ir mokesčių nemokėjimu. Barrett, 72 m., buvo per 40 metų vienas žymiausių demokratų politikų.

◆ Darbo unijų federacijos vadovybė savo suvažiavime pagerbė du mirusius prezidentus Trumaną ir Johnsoną, kurie abu buvę "žmogiško jautrumo milžinai, tikrai visuomenės tarnai ir patriotai".

Paskelbė lėktuvo nelaimės priežastį

PRAGA. — Čekoslovakijoje nukritusiam sovietų keleiviniam lėktuve, oficialiomis žiniomis, užsimušė 66 žmonės, jų tarpe 4 įgulos nariai, 17 čekoslovakų, 37 sovietų piliečiai, 5 kubiečiai, 1 lenkas, 1 rumunas ir 1 rytų vokiečiai.

Lėktuvo kapitonas liko gyvas. Jis papasakojo, kad jam leidžiantis į Pragos aerodromą, užsikirto lėktuvo stabilizatorius — horizontalinės uodegos dalys. Tupolevo lėktuvą nukrito aerodromo ribose, netoli judraus kelio. Gyvi liko 25 keleiviai, kai kurie jau paleisti iš ligoninės, kiti lengvai susižeidę.

Ragina mažiau valgyti mėsos

WASHINGTONAS. — Žemės ūkio sekretorius Earl Butz paskelbė, kad sausio mėn. Amerikoje maisto kainos pakilo tarp 2 ir 3 nuošimčių. Tokio staigaus pakilimo per vieną mėn. nebuvo jau 20 metų.

Kitas vyriausybės pareigūnas, Arthur Burns, Federalinių Reversų tarybos pirmininkas, kalbėdamas apie mėsos kainų kilimą, pasiūlė amerikiečiams savanoriškai nevalgyti vieną dieną per savaitę jokios mėsos ar jos gaminių. Kongreso komiteto Burns pasakė, kad atsisakymas nuo mėsos amerikiečiams nepakenktų, o galėtų prisidėti prie jos kainų sumažinimo. Amerikos visuomenei būtų pačiai geriau, jei ji išleistų mažiau mėsai, o daugiau — sūriui pirkti, pareiškė Burns.

Jis kalbėjo apie dolerio nuvertinimą, sakdamas, kad tai būtų paskutinis dolerio nuvertinimas. Dabar svarbiausias uždavinys esą užbaigti užsienio prekybos deficitą. Jam atrodo, kad už dviejų, trejų metų Amerika deficitą išlygins.

Ginčai dėl kalinių

SAIGONAS. — Š. Vietnamo radijas apkaltino Saigono valdžią, kad ji po karo pailiubų sustiprino policijos terorą savo miestuose ir kaimuose. Tiksliai suimti už simpatijas komunistams. Saigonas atsisako paleisti virš 16,000 karo belaisvių, aiškindamas, kad tie belaisviai esą savanoriškai sugrįžę į Saigono pusę.

Saigono vyriausybė paskelbė, kad ji paleido jau 6,500 komunistų kareivių, kada Hanojus paleido tik 830. Komunistai reikalauja, kad Saigonas pirma paleistų politinius kalinius, o Saigonas reikalauja savo kareivių, laikomų komunistų stovyklose. Civilių kalinių Saigonas turis tik 500, o komunistai laiko 200 Saigono civilių. Abi pusės teigia, kad skaičiai turėtų būti daug didesni.

sikirto lėktuvo stabilizatorius — horizontalinės uodegos dalys. Tupolevo lėktuvą nukrito aerodromo ribose, netoli judraus kelio. Gyvi liko 25 keleiviai, kai kurie jau paleisti iš ligoninės, kiti lengvai susižeidę.

KOMUNISTAI GAVO PUSĘ VALDŽIOS

VIENTIANE. — Vakari 11 val. vakare Čikagos laiku Laose prasidėjo karo pailiubos po 14 metų karo veiksmų. Laoso taikos sutartį pasirašė Laoso vidaus reikalų ministris Pheng Phongsavan ir Pathet Lao (komunistų) gen. sekretorius Phoumi Vongvichit. Tai jau antra Indokinijos šalis, susitarusi su komunistais sustabdyti karą. Laosas po 1962 m. Ženevos konferencijos buvo valdomas koalicinės trijų dalių vyriausybės: dešiniųjų, neutralių ir komunistų. Premjeru buvo ir dabar yra princas Souvanna Phouma, neutraliųjų vadas. Komunistai netrukus po valdžios sudarymo pasitraukė iš jos ir pradėjo pulti, bandydami jėga užimti visą kraštą.

Susitiko kaimynai prezidentai

RIO DE JANEIRO. — Nėdelyje Venecuelos mieste Santa Elena, pranciškonų vienuolyne, susitiko Brazilijos prezidentas Emílio Medici ir Venecuelos — Rafael Caldera. Abu prezidentai apsvaistė Pietų Amerikos problemas ir pažadėjo plėsti ryšius tarp abiejų valstybių. Sutarta toliau plėsti Amerikos Valstybių Organizaciją ir reikalausti pasaulinės prekybos reformų.

Brazilijos-Venecuelos santykiuose buvo atsiradę dūmų, ypač dėl Venecuelos įstojimo į Andų Rinkos organizaciją, kuriai priklauso šešios ispaniškos kalbančios P. Amerikos respublikos. Venecuela su nepasitiki jimu stebėjo naują Brazilijos kelių statybą, nes tie keliai spaudė buvo aprašyti, kaip brazilų ekspansijos priemonės — strateginiai keliai kariuomenei žygiuoti į šiaurę.

Sis prezidentų susitikimas atidarė pirmą kelią, kuris iš Caracas Venecueloje per Amazonės džiungles pasiekia Brazilijos miestą Manaus. Nors kelias dar nėra baigtas statyti, prezidentai atliko jo inauguracijos ceremonijas.

Michigano atstovo kalba kongrese

WASHINGTONAS. — Vasario 16 d. proga Michigano 18-o distrikto kongresmanas Robert Huber, pritariant kitam Michigano atstovui William Broomfield, pasiūlė rezoliuciją, kuri ragina Radio Free Europe stotis pradėti transliacijas į Lietuvą, Latviją ir Estiją. Rezoliucijoje sakoma, kad tokios transliacijos sustiprintų tų laisvų myslinčių tautų viltis atgauti laisvę, perduotų jiems Amerikos žmonių susirūpinimą ir simpatijas.

Atstovas Huber vasario 8 d. pasakė Atstovų Rūmuose kalbą, kurioje nušvietė įvykius Lietuvoje, pasmerkė sovietų okupaciją ir priminė apie savo pasiūlytą rezoliuciją. "Mes negalime leisti, kad Lietuva būtų pamiršta". Amerika turėtų reikalauti Saugumo konferencijoje laisvųjų ryšių su Baltijos valstybėmis. Jis pats tuo reikalu žadėjo kreiptis į valstybės sekretorių Rogers. "Mums netinka pamiršti mažas tautas, kaip Lietuvą ir mes galime tik tikėtis, kad laisvos Lietuvos galimybė nėra per toli ateityje", — pasakė atstovas Robert Huber.

— Vasario 13 d. Ankaros Apygardos teismas Prano ir Algirdo Bradžinskų bylą vėl atidėjo kovą 22 d. Atidėjimo priežastis — sovietų pateikti nauji dokumentai, rusų ir anglų kalbomis parašyti, susipažinimui. (E)

Dabar pasirašytos sutarties sąlygos yra panašios į Ženevos sutarties. Šį kartą komunistai išsiderėjo jau ne trečdali vyriausybės, bet visą pusę. Kita pusė teks dešiniams ir neutraliesiems. Sutarta šią "tautinę vienybę" vyriausybę vadinti "laikina", nes sudaryta mišri politinė taryba, kuri organizuos demokratinius rinkimus. Per 90 dienų po sutarties pasirašymo visi sveitimi kareiviai turės išvažiuoti iš Laoso. Tas punktas paliečia Amerikos karinius patarėjus, Tailandijos samdytus kareivius ir Amerikos CIA agentūros personalą, kuris dirbo su Meo genties kareiviais šiaurės rytų Laose.

Par 90 dienų bus paleisti visi karo belaisviai. Laoso komunistai paskelbė, kad jie turi tik septynis amerikiečius belaisvius, nors Laose nukrito viso 317 9merikos lakūnų.

Karo pailiubų priežiūros komisija lieka ta pati, kuri prižiūrėjo ir 1962 m. sutarties vykdymą. Kaip praktika parodė, komisija nesugebėjo išlaikyti taikos ir daug kas abejoja, kad jai šį kartą geriau pasiseks. Komisiją sudaro Kanada, Lenkija ir Indija. Pirmosios dvi yra dešinės ir kairės atstovės, o Indija — neutrali, nors praktikoje ji visada palaikydavo, kartu su Lenkija, komunistus.

Laoso antikomunistai bijo, kad sutartis atidaro komunizmui duris. Išvykus amerikiečiams ir jų aviacijai, nieko nebus, kas galėtų atsverti šiaurės Vietnamo jėgų įsikišimą. Jei komunistai norės ir laikysis sutarties, tai Laose taika bus, o jei ne — Laosas pateks į komunizmo rankas, nes šiaurės Vietnamas nepripažįsta, kad jis turi Laose apie 70,000 gerai ginkluotų kareivių.

Britų policija nepatogiojo padėty

LONDONAS. — Britų policija vėl kritikuojama spaudoje, nes ji atvykusi prie Indijos ambasados išvaduoti jos pareigūnus, nušovė du ambasados užpuolikus, o trečią sužeidė. Paaikškėjo, kad ambasados užpuolikais buvo jaunuoliai pakistaniečiai. Suimtas vos 15 metų. Kiti du, policijos nušauti, irgi neturi 20 metų amžiaus.

Pasirodė, kad pakistaniečiai, kurie Indijos įstaigoje reikalavo, kad Indija paleistų pakistaniečius karo belaisvius, buvo ginkluoti plastikiniiais revolvrais, vaikų žaislais. Londono policininkai paleido į pakistaniečius 11 šūvių. Policija dėl šio įvykio jaučiasi labai nepatogiai. Parlamente nariai kritikavo dėl to "susisąjūdimo" vidaus reikalų sekretorių.

◆ Šiaurės Airijoje teroristai nušovė du britų kareivius ir vieną sužeidė.

Vaikai tėvams į talka. Čia Pirmyn choro statomos J. Štrausso operetės "Čigonų Barono" solistai, choristai ir vadovybės prieauglis, nutaręs savo sodriais balsais paremti tėvų pastangas statant šią operetę, sudarant "Čigonų" chorą. Pirmoje eilėje iš kairės: H. Develkis, R. Steponavičiūtė, L. Snarskis, R. Snarskytė, R. Jankauskaitė, T. Pocius ir T. Deveikytė. Antroje eilėje: R. Jankauskaitė, J. Rinka, D. Snarskytė, E. Pocius, A. Snarskytė ir L. Laurušonis.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai altvarai ir laumės
Skrajojo po laikus...

S. Petersoniene

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryžstaiviai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiukų mūsų mažiesiems bei jaunimui.

1. N. Butkienė, **VELYKŲ PASAKOS**, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-
NUKES, 34 psl. su 8 apsakymais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai ili-
struotos spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, **ŠOKOLADINIS KISKELIS**, pasaka
mažiesiems. Jurates Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gra-
zus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, **MURKLYS**, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-
kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersoniene, **LAUME DAUME**, 17 eileraščių, kaip
pasakų, apie pasipungusias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys,
didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64
psl., kaina 5 dol.

5. Meironis **JAUNOJI LIETUVA**, poema, 118 psl., \$1.00.
6. Alfonsas Vambutas, **TRYŠ SAKALAI**, Liet. Mokytojų sąj. premiu-
juota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail.
V. Stancikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaisas, **SAUNUS PENKETUKAS**, apsakaitės, kaip pasakos
vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės.
Didelio formato, kietais viršeliais, 77 psl., leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, **SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI**, mitologijos posmai.
Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemai-
čiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos
įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalan-
suoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško
auklejimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

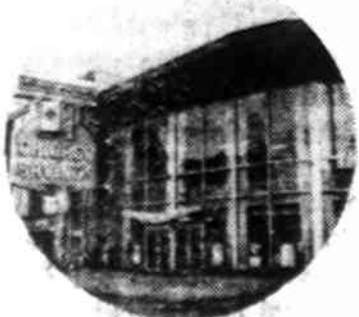
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Philomena sako...

Taupymas yra šeimos pareiga.
[vairūs skelbimai masina visą
šeimą pirkti ką nors naujo. Bet

jei norite įsigyti namą, turėti
pakankamai lėšų vaikų mokslui
ar senatvei, laikas dabar
pradėti taupyti.

Pinigai, taupomi Chicago
Taupymo ir skolinimo bendro-
vės bet kokiame skyriuje, yra
Federalinės valdžios apdrausti
iki \$20,000,000.

5%

Regular
Passbook
Account

5 1/4%

90 Day
Passbook
Accounts

5 3/4%

\$1,000 or more Savings
Certificate
(1 to 2 years)

6%

\$5,000 or more
Savings
Certificate
(2 to 10 years)

CHICAGO ★★★★★

savings and loan association

6245 South Western Ave.

476-7575

6245 South Western Avenue, 476-7575

Minėjo Vasario 16 šventę

Š. m. vasario mėn. 17 d. p. p. A. M. Rudžių vadovaujamas Forumas suruošė Vasario 16 minėjimą. Minėjimą pradėjo p. M. Rudienė, kuri lietuvių ir anglų kalbomis apibūdino Vasario 16tos istorinę reikšmę, jos kalbą palydėjo daina — Vanaigaičio "Laisvės Varpas".

P. Kasniūnas pranešė, kad programą atliks Vytauto Didžiojo šaulių kuopos šauliai. Jis pristatė Forumo klausytojams kuopos pirmininką, garbės narį V. Išganaitį, šaulių moterų vadovę S. Cecevičienę, garbės teismo p. k. A. Budrecką, menų kuopelės vadovą J. Petrauską, S. Petrauskienę ir aktorius A. Brinką. Minėjimo programą pradėjo tautos himnu. Kuopos pirmininkas V. Išganaitis pasveikino Forumo klausytojus, kvietė visus lietuvių ryžtingai padėti pavergtai Lietuvai stiprinti laisvės kovotojų eiles.

Garbės teismo p. k. A. Budreckas paskaitė savo kūrybos eilėraščių. Lietuvių laisvės dienos, Nemariam Simui, Laisvės simboliai, Sudiev Lietuva ir Laisvės Lietuvai. Kiekvienas eilėraščių palydėtas lietuviškais maršais.

Meno kuopelės šauliai, vadovaujant J. Petrauskui, režisuojant A. Brinkai, suvaidino radijo vaizdėlį "Sudiev, motule". Vaizdelis pajavairintas dainomis, maršais ir baigiasi — Lietuva brangi, mano tėvynė. Pabaigai p. V. Kasniūnas paskaitė savo kūrybos: kelionė po istorinę Lietuvą. Minėjimas

Šiam pastatymui jau senai ruošiamasi visu rimtumu, o Chicago visuomenė laukia progos pamatyti jau senai nematytą operetę ir pasigėrėti Johann Strausso žavinga muzika.

J. Jad.

Saukime SOS nesiduokime bolševikams apipilėsimi

Dešimtą procentą nuvertinus dolerį, Lietuvos okupantas, lyg jau senai laukęs progos ir tam pasiruošęs budėjęs, šoko savo ruožtu nuvertinti dolerį, pridėdamas siuntiniam miltų visa trisdešimt penkis centus nuo vieno dolerio. Kas be ko, dar ir už siuntiniam perukus pakėlė 13.50 dol. už vieną. Už automašinas, šaldytuvus ir kitus namų apyvokos reikmenis pakėlė žimtais. Žodžių artinamės ir "tautų draugystės erą".

Mieli išeivijos lietuviai, nesiduokime okupantui be ginklo būti apipilėsimi. Pradėkime akciją prieš tokius miltų pakilimus. Kaip? Tam žinoma, visų pirma turi stoti į gyvą veiklą ir efektingą pasipriešinimą mūsų bendruomenės valdybos. Jos turi susisiekti su kitų okupuotų kraštų atstovais susaukti bendrą pasitarimą. Išleisti aplinkraštį raginant boikotuoti ir sulaukyti

bet kokį siuntimą tik nesutvarkys miltų, kurie bent kiek būtų panašūs į vadinamus miltus, o ne į aiškų plėšikavimą. Atsisakyti radijui, spaudai garsinti agentūrų skelbimus, jiems aiškiai pasakant prieštasti. Nors yra žinoma, kad agentūros nieku dėtos, kaip vieną jos vedėjas man kalbėjo: "aš esu labai susinervinęs ir pilnai pritariu jūsų sumanymui. Jei porą mėnesių žmonės boikotuotų, tikras esu, kad ruskiai miltą pertvarkytų".

Prašau ir kviečiu, paremkite šią mano mintį ir vieną dieną, kuri jau atėjo, pradėkime veikti. Prašau šį mano atsisaukimėlį perspausdinti visoje lietuviškoje spaudoje, kaip SOS šauksmą, kuris dabartinio metu jau būtinas.

Siuntėjas iš Los Angeles

ROCKFORD, ILL.

Lietuvių Dukterų Dr. Jos Rockforde narių ir prijaučiančių meštinis susirinkimas šaukiamas š. m. kovo mėn. 4 d. 2 val. p. p. Rockfordo Lietuvių klube. (ne vasario 25 d.). Tuoj po susirinkimo bus rodomas čekagiečio Juozo Poschkos filmas iš Lietuvos. Kviečiame visus pamatyti — bus visiems įdomu.

Sk.

— Ar tamsta vedęs, — klausia teisėjas kaltinamąjį.
— Ne, pone teisėjau, aš tik taip sau kvailai atrodau.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISI TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikagietės išpūdiškai oku-
juotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, **A KISS IN THE DARK**. Pikantiškų ir intymų nuotykių
prasymai, pamati iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyvą kalbą, gražiai išsieu-
s. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, **THE SEASONS**. Klasinės poemos "Metai" poeto
vado Kasimiro vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Koncius, **VYTAUTAS THE GREAT**. Istoriniai DLK t. y.
auto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybes ir jos kaimynų istoriją.
211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir
kitas knygas galima įsigyti atsiskaitant į Naujienas arba atsikuntus čekį ar
pinigų perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

**Why
Americans own
\$54,000,000,000
worth of
U.S. Savings
Bonds.**

One good reason is the Payroll Savings Plan. About three-fourths of all Bonds are purchased through the Plan. It's helping Americans save more money than they ever dreamed they could.

That's because the Payroll Savings Plan is such an easy way to save. All you do is sign up where you work and the amount you specify is set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's the easy way to build a nest egg.

You've got your reasons to save money. There's one great way to do it painlessly. Join the millions who are buying Bonds the Payroll Savings Way.

Now U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity of 4 years, 10 months (4 1/2% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

**Take stock in America.
Buy U.S. Savings Bonds.**

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

LIETUVISKA VEIKLA

Diskusijos

"Keleivis" yra parašęs, kad smerktos "mirusios sielos". Mat, ne taip paprastai. Gyvenimas labai įvairus ir painus. Dažnai santykiai labai susirailę. Ir pasakymas, kad turime daug psichikai palūžusių, irgi reikalingas aiškumo. Juk labai gerai visi žino, nes laikraščiuose daug rašoma, jog, pavyzdžiui, psichiką palūžimu kaltinti dabar yra madoj ne tik komunistų, bet ir turčių pasauly. Kai asmuo nepatinka, o negalima prie jo lengvai prisikabinti, kad jį likviduoti, tai bandoma jį priskirti į psichiniai nesveikus, paranoikus ar žizofrenikus, ir tokiu būdu jėga sveiką išgabenti į bepročių namus, kad ten jis neišvengtų sąlygos pergyventi pažeminimą ir žiaurių neteiseningumą. Man teko daug skaityti ir girdėti teisingų ir neteisingų susirūpinimų dėl tokio žiaurumo ir konstatuoti kaip pasekmę, kad kai kur jau pasisekė iškovoti teisingesnę procedūrą tai išvengti. Mat, psichinės nesveikatos požymiai — griežtumas, prietarumumas, linkimas įtarinėti, savyje užsidarymas, fanatiškumas, humoro trūkumas ir kita panašiai, tai vis slidūs kaltinimai ir gali

ma tai pastebėti ir labai sveiko ir normalaus proto asmenyse. Kaip tiksliai šiomis dienomis teko skaityti, kad tūlas JAV profesorius tai panorėjo ir įrodyti. Jis parinko iš bepročių namų 20 asmenų tariamų ligonių ir juos paprašė užėti pas nervų ir psichinių ligų daktarus patikrinti sveikatą. Be to, jis parinko 20 sveikų normalių be įtarimo žmonių ir juos pasiuntė į bepročių namus. Ir vienu ir antru atveju daktarų buvo labai suklusta. Trilling savo paskaitoj Vašingtone net išsireiškė, jog pati žmonių bendruomenė per išrinktus ne pačius tinkamiausius asmenis laikytina beprote savo dažnai prieštaraujanti veikla ir įvairiausiomis nesąmonėmis, vykdančiomis tarptautinį ar valstybinį teisingumą įvairiose gyvenimo srityse. Kaip vieną iš pavyzdžių, prisimenu, nurodė — čia išombarduojama ligoninė ir čia kuone tuo pačiu laiku kitai valstybei, nukentėjusiai nuo žemės drebėjimo, siunčiama vaistų ir kita ko. O aš nurodžiau kaip žmonių bendruomenės beprotybės pavyzdį, kai milijonierius ar kitas turčius išvengia mokių mokesčių tuomet, kai kiti turintis skolintis ir sumokėti jiems nuostatytus mokesčius, be to, dar iš viso, kad yra XX amž. toks laukinis paprotys — kariauti, arba kad išrinkti į valdžią — reikiama išleisti milijonus, ar bedarbių ir dar daug kita ko panašaus tenka vis ir vis pastebėti.

Kitas klausimas dėl pačios lietuviškos visuomeninės veiklos ir šalinimosi nuos lietuviškojo gyvenimo.

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleks. Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atlikus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugia, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmingų žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, barakai ir kt.

Norintieji šią knygą išsityti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiųsti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemais išvardintomis knygomis. Šis suminėtą knygą galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydasas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gilauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Rudniko pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendra darbuotojų ir tiltu statytojų su sovietais sukeltų mitų miškoje apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gilauda, AGONIJĄ. Romanas. 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos net elgesys tragiskose dienose.

Stefanija Rūkiene, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai. Parašyti ramiu klasišku stiliumi apie sunkia paversto lietuvių dalį. Aprašoma bėda ir stilius prilygsta geriausiems rūsio rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais. Kainuoja 6 dol.

Juozas Kapečinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūt Lietuva, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose. Vokietijoje 273 psl., kietais drobės viršeliais. Kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas paveržiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

EIKAGIETIS IŠPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje. Traktuose. Druskiniuose. Kaune. Naudaktuose. Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ka ji ten matė, kokią kalbą girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ. Keltinės ir Lietuva išpodžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl., \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropos propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKŲSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpestiai apie lietuvių kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalėkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau žiaurūs. Pasiųskite visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami **NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608** atsiųskant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridodant čekį ar piniginę perlaidą.

Jau išėjo seniai laukta

Juozas Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveiklų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliui, chorui, grupės, užsakyti 10 ar daugiau egzempliorių, oemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money or dori tokiu adresu:

NAUJIESE
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

ma tai pastebėti ir labai sveiko ir normalaus proto asmenyse.

Kaip tiksliai šiomis dienomis teko skaityti, kad tūlas JAV profesorius tai panorėjo ir įrodyti. Jis parinko iš bepročių namų 20 asmenų tariamų ligonių ir juos paprašė užėti pas nervų ir psichinių ligų daktarus patikrinti sveikatą. Be to, jis parinko 20 sveikų normalių be įtarimo žmonių ir juos pasiuntė į bepročių namus. Ir vienu ir antru atveju daktarų buvo labai suklusta. Trilling savo paskaitoj Vašingtone net išsireiškė, jog pati žmonių bendruomenė per išrinktus ne pačius tinkamiausius asmenis laikytina beprote savo dažnai prieštaraujanti veikla ir įvairiausiomis nesąmonėmis, vykdančiomis tarptautinį ar valstybinį teisingumą įvairiose gyvenimo srityse. Kaip vieną iš pavyzdžių, prisimenu, nurodė — čia išombarduojama ligoninė ir čia kuone tuo pačiu laiku kitai valstybei, nukentėjusiai nuo žemės drebėjimo, siunčiama vaistų ir kita ko. O aš nurodžiau kaip žmonių bendruomenės beprotybės pavyzdį, kai milijonierius ar kitas turčius išvengia mokių mokesčių tuomet, kai kiti turintis skolintis ir sumokėti jiems nuostatytus mokesčius, be to, dar iš viso, kad yra XX amž. toks laukinis paprotys — kariauti, arba kad išrinkti į valdžią — reikiama išleisti milijonus, ar bedarbių ir dar daug kita ko panašaus tenka vis ir vis pastebėti.

Kitas klausimas dėl pačios lietuviškos visuomeninės veiklos ir šalinimosi nuos lietuviškojo gyvenimo.

Nors žinomi faktai, bet retkarčiais kartoti juos ne pro šalį.

Advokatas Ch. P. Kal JAV randa lietuvių 2 milijonus. Nuosakėsi pasitenkina 1 milijonu. Pagal 1960 m. JAV gyventojų surašymą Lietuvoje gimusių užsiregistravo 206,043. Deja, i Lietuvių bendruomenę rinkimuose dalyvavo tik apie 7,000. Bostono lietuvių piliečių draugijai priklauso apie 1,500, bet i susirinkimus tesilanko kelios dešimtys, retai per šimtą. Iš Detroito 20,000 lietuvių i sugrįžkimus ateina apie 700. Esą, rašoma, ten nūgrįsiti aiškinimasi: "Ka ten veiksi? Kasmet vis tas pats"... Australijoje, Adelaidėje, kurioje lietuvių gyvena apie 1,800, susirinkime dalyvauja vos kelios dešimtys. Kitur panašiai 1959-60 mokslo metais JAV lietuvių studentų sąrašuose būta apie 600 narių, sekantais metais tebuvo tik 300. 1966 m. iš viso JAV lietuvių studentų apie 2,500, sąjungoje tejsiregistravo 410, suvažiavime užsiregistravo 378, iš jų Chicago 72, Detroito 36, Clevelando 28, Worcesterio 22, Toronto 20, Bostono 18 ir t. t. Anketose pasisakė priklausą skautams apie 100, ateitininkams 70, nealithuanams 16, santaričiams 4, vyčiams 7. Diskusijose tik vienas ar du pasisakė, o kiti tylėjo. Bostono atstovas skundėsi, kad narių turime 80, bet niekas nenori eiti i valdybą. Clevelande taip pat iš 80 narių veiklių yra tik 15. Lietuvių studentų sąjungos suvažiavime Chicagoje paaiškėjo, kad 45% studentų 1965 metais dar nebuvo skaitę nei vienos lietuviškos knygos. Laikraščiuose rašoma, kad nedžiugina mus, kad mūsų pasikalbėjimas su savo jaunąja karta, kuri nuosirdžiai ir seniai yra kviečiama i bendrą darbą ir vadovavimą, ne kartą yra išvirts nemaloniais barniais ir

Praeitę savaitę Chicagoj vykusiai debiutavo La Boheme. Paveiksle matome M. Nagio trauktą vieną vaidinimo vaizdą.

išsiskyrimu, nesugebant šaltai ir abiem pusėm priimtinai išsiskirti pažiūrų skirtumų. Ir "Naujienos" savo laiku rašė — stebint mūsų gyvenimą, ypač tautinį ir kultūrinį, darosi ir pikta ir griaudu, kad baramės, stumdome ir vis ant vietos, o lietuviybė čia pat mūsų akivaizdoje miršta... Tenka neujuokais susirūpinti ir apsidairyti, ar tuo keliu siekiama savo gyvybinės svarbos tikslo?

P. Stravinskis — kažkokia maištaujanti ir visa ardanti dvasia viešpatuoja mummyse. Krėvė — kaip skaudu, kad ir laisvoje Amerikoje nesame laisvi nuo genocido, kurį mes patys vykdomė namie ir per mokyklas. Tėvai, budėkite, kad meilė gimtosios kalbos, tėvynės, protevių nebūtų iš mūsų vaikų išplėsta. Tai gi, ir aš dažnai galvoju, kodėl tokie blogi padariniai ir kuriuo keliu reikėtų eiti, kad būtų geriau. Mano nuomone, ypač kai daugumas atitinkamo apylinkės pritarų, reikėtų pabandyti susirinkus apsieiti be užkandžiovimo ir išgėrimų, taigi be vaišių, nes vieni blaivininkai, kiti senesnio amžiaus, gal ligonys ar po operacijos, ir tokio ar kitokio valgio negali suvirstinti. Verčiau tuos pinigų surinkus steigti bibliotekas ir skaityklas, kad ir mažas pradžių.

Antras mano siūlymas stengtis veikti pasidalinus mažom grupėm atitinkamai įvairiais reikalais, kad įtraukti i veiklą visus narius. Pavyzdžiui, keli asmenys specialiai čia jau minėtai bibliotekai — skaityklai organizuoti ir tvarkyti, ir rinkta aukas pinigais ir knygomis; kiti — išsiskirti ir sudaryti savo apylinkės lietuvių sąrašą, kad ir su daline lietuvių kilme, vadinas i mišrias šeimas, ir visus raginti prisirašyti i lietuvių organizacijas ir jose dalyvauti. Trečia — žurnalistų ir rašytojų grupė kontaktui su įvairiais laikraščiais, kiekvienas bent po vieną laikraštį, kurių tikslas būtų painformuoti apie apylinkės veiklą ir informuoti savanorius kas įdomaus kitur. sužinojus iš laikraščių. Ketvirta — kontaktui su įvairiomis organizacijomis — Vliku, Alta, Balfu, respublikonų, demokratų ir mūsikiškėmis partijomis; penka — ryšiams su jaunimu; šešta — aukų ir fondų rinkimui. Septinta — lituanistikos kursų organizavimas, norintiems, kad ir po 1-2 valandas i savaitę, lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos žiniomis pagilinti. Aštunta — teisės klausimas, bent privataus pobūdžio, prireikus bendrai pasitarti dėl mokesčių, draudimo, testamentų, advokatų pasirinkimo ir kita, kad išvengus nuostolių ir klaidų. Ir dar kitokios grupės pagal reikala.

Dr. J. Pajaujis rašė Varpe, kad dauguma visuomenės yra nepartiniai. Ne tik lietuviuose... Tačiau per rinkimus ta visuomenė kristalizuoja apie vieną ar kitą politinę grupę. Esą, lietuvių turi turėti vieną bendrą politinį centrą tik svarbiausiu gyveniniu nepriklausomybės kovos klausimu, o kitais visais politiniais, o ypač kultūriniais ir pasaulėvalgos klausimais jokios integracijos ir nesiekti, nes tai neįvykdoma.

V. Čižūnas — paskiras asmuo pats savo valia apsisprendžia kokiū būdu ir mastu jis gali ir ryžtasi bendradarbiauti su kitais.

Taigi jokio ypatingo spaudimo ir jokių grasinimų. Todėl visiškai būtų natūralu jei mes vykdysime lietuvišką veiklą išsiskirstę srovėmis arba partijomis. Lai ir kultūra reikiąsi įvairiomis spalvomis. Aš neįsivaizduoju Kairio, Silevičiaus ir Krupavičiaus nesrovinio veikimo. O juk visiems aišku, kas būtų buvę iš nepriklausomos Lietuvos be jų? Kitaip kalbėti reikią leisti apsigauti.

Ir dar A. Kūčys — ar nuosirdžiai tiki vieningo kultūrinio veikimo plano galimybe? Kas gali prileisti, kad tokiame plane galėtų sutilti Marius Katiliškis su Antanu Vaičiūlaičiu, ir A. Mackus su L. Andriekum, ir dail. Vizgirda su dail. Rūkštele, ir B. Babrauskas su B. Raila, ir dr. P. Grigaitis su kun. Prunskiu, ir B. Keturakis su P. Sulu ir panašiai. (Kaip pavyzdys skirtingų pažiūrų). Ne, tai yra neįmanoma. Kol skirtingieji poliai tebeturi kūrybinės galios, vargiai ar pavyks kam juos palenkti bendro kultūrinio veikimo planui, Suprantant kultūrą, kaip dvasinių vertybių kūrybą. Pripažįstant faktą, kad egzistuoja pasaulėžiūrinės ir ideologinės srovės ir jas išpažįstantieji žmonės, sunku būtų išdirbti dvasines vertybes kūriantiems individams bendrą, neutralų planą.

Pagaliau baigdamas norėčiau patarti niekad nesiskubinti karščiuotis ir vienas kitam blogą žodį dribelti, taigi vienas kitą užgauti, nors ir kas nepatinka, ar kažkieno atitinkamai nuteiktas. Visuomet reikia kantriai išklausyti ir priešingą pusę, ir atšalus, ramiai, visapusiškai, išlaisvinus protą nuo visokių pašalinių įtakų, apgalvoti, turint prieš akis

visokią gyvenimo painiavą. Žinoma, kaip matosi iš mūsų laikraščių, didžiausia lietuvių pailniava, kuri visur išlenda kaip yla iš maišo, tai vienos grupės senos, slaptos ir viešos pastangos sugriauti Vliką ir Altą per sugalvotą Lietuvių Bendruomenę, stengiantis brautis i Altos dirbamą politinį darbą, net Vašingtone įrodinėjant, kad tik ji "tikriausia" lietuvių atstovaujanti organizacija, vadinas, ir čia kad pratęsti ir įgyvendinti Lietuvoj turėtą vienos partijos diktatūrą su dominuojančia įtaka tarp lietuvių, JAV buvo lietuvių bendruomenė Altos apylinkių pavidale. Taigi antra bendruomenė sugalvota tik tam, kad sunaikinus Altą, kuris atliko Lietuvai didelių ir svarbius

"Revolucionieriskas" vaistas nuo influenzos

Reuteria pranešimu iš Paryžiaus, nauji skiepai nuo influenzos (flu) esą išrasti tiek "revoliucingi", kad jau beveik galima drąsiai sakyti, jog tai piktai slogai pagaliau atėjo galas. Tie skiepai Paryžiuje jau pradėdami poros savaitių bėgyje. Tačiau tie skiepai šiuo metu siaučiančiai influenzai jokių pasekmių neduosią, nes "pavėluota", nors ir pati epidemija jau baigianti praėti. Naujiesiems skiepams pradėti veikti esą reikia pilnų dviejų savaičių. Dėlto prancūzai pradės nuo sekancio flu sezono skiepytis ateinančiais rugsėjo — lapkričio mėnesiais.

DALTONIZMAS

Po dviejų metų laimingo ir darnaus vedybinio gyvenimo vyras sako žmonai:

— Brangioji, noriu tau pagaliau prisipažinti ką nuslėpiau prieš vedybas. Aš esu daltonistas ir neskiuri spalvų.

— Atvirumas už atvirumą, mano mielas, — atsiliepė žmona. — Aš taip pat noriu tau pasakyti, kad esu negrė.

darbus. Manau, kad ir toks vienos grupės spaudimas daugelį atšaldo ir todėl daugelis šalinasi nuo lietuviškojo gyvenimo.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

5%
Passbook Savings
All accounts compounded daily — paid quarterly

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4046 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

6%
2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.
Įsteigta 1923 metais.
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.
Tel. 421-3070

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$2.00
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$28.00 per year.	višam mėnesiui	\$2.90
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	Kanadoje:	
Dienraščio kainos:	metams	\$22.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:	pusei metų	\$12.00
metams	trims mėnesiams	\$7.00
pusei metų	višam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:		
metams	\$20.00	
pusei metų	\$11.00	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Buvo caras, o dabar komisaras

Washington, Chicagoje, Detroit, New York, Los Angeles ir kitose didesnėse ir mažesnėse Amerikos Lietuvos kolonijose vyko Lietuvos nepriklausomybės minėjimai susirinkimais. JAV senate įtakingi senatoriai pasmerkė sovietų okupaciją ir pasižadėjo lietuviams padėti vesti kovą. Atstovų rūmuose keli kongreso atstovai labai šiltai atsiliepė apie pavergtą lietuvių tautą ir priminė lietuvių pastangas išlaisvinti gimtinį kraštą. Už Lietuvos laisvę pasisakė ir Allegheny teisėjai, ne vien JAV kongreso atstovai.

Visų šių švenčių metu buvo renkamos aukos Lietuvai įsivinti. Tūkstančiai lietuvių dėjo aukas, kad atsakomągi pareigūnai sektų tarptautinę padėtį ir užtarytų Lietuvos reikalus. Kiekvienam aišku, kad Amerikos lietuvių įtaka šioje kovoje yra didelė. Jie paveikė atsakomągius kongreso komitetus ir administracijos pareigūnus, kad nepripažintų sovietų karo jėgų padaryto grobio ir visiems laikams nenuskriaustų pavergtos lietuvių tautos. Vasario 16-tos dienos sudėtos aukos eina grynai Lietuvos laisvinimo reikalams.

Šios Amerikos lietuvių nuotaikos labai pikta erzina komunistus. Maskvai jau seniai dirbančius kelis parsidavėlius ir kelis labai jau siaurą akiračių lietuvių. Jie tyčiojasi iš Lietuvos nepriklausomybės minėjimų ir kritikuoja Lietuvos laisvę susirūpinusius mūsų tautiečius ir šiam tikslui sudarytas didžiulias organizacijas. Jiems atrodo keistas šis lietuvių susirūpinimas. Jiems būtų daug geriau, jeigu Amerikoje gyvenantieji lietuviai gimtinio krašto likimu ir paliktai broliams bei seserims visai nesirūpintų. Komunistinės Vilnės redaktorius Jokubka laisvinimo reikalui šitaip rašo:

"Prieš labai daug metų emigracijos lietuviai, tiesa, Lietuvą laisvino. Bet tai buvo, kai Lietuvą valdė Rusijos caras. Gi dabar, kai Lietuva tarybinių respublikų šeimoje gyvena nepriklausomą gyvenimą, yra daugiau kaip nerealu laisvinti. Jeigu Lietuvos liaudis socialistinio gyvenimo nenorėtų ar jai jis būtų primestas, "laisvinimas" dar būtų pateisinamas. Bet dabar, kai tiek daug buvo kovota ir kalėjimuose kentėta už tą gyvenimą, jį atimti būtų niekas daugiau, o tik vėl buržuazinis perversmas". (Vilnis, 1973 m. vas. 21 d., 1 psl.).

Pats Jokubka labai gerai žino, ką jis rašo. Jis žino, kad Lietuva nėra laisva ir lietuviai neturi teisės patys

tvarkyti savo gyvenimą. Jis žino, kad dabartinėje Lietuvoje nėra nepriklausomos net komunistų partijos. Jis žino, kad Sniečkų sekoja Charazovas, kad kiekvieną Šumausko žingsnį ar pasikalbėjimą seka čekistai. Jokubka taip pat puikiai žino, kad šiandieninėje "tarybinėje" Lietuvoje kalbėti apie bet kokią socializmą yra tikrai pasityčiojimas iš sveiko proto. Jokia socialistinė santykaria negalima be spaudos ir žodžio laisvės; nieko geresnio negalima sukurti, jeigu negalima laisvai pasikeisti mintimis. Tuo tarpu dabartinėje Lietuvoje viską kontroliuoja rusai ir jų tarnybon nuėję komunistai. Patys rusai tais lietuviams komunistais nepasitiki, todėl ir paskelbė partijos narių valymą.

Jokubka pripažįsta, kad "prieš labai daug metų", kai Jokubka dar buvo negimęs, lietuviai jau kovojo prieš rusų carą. Tą lietuvių kovą Jokubka gal ir pateisintų, bet jis negali suprasti, kaip šiandien lietuviai galėtų kovoti prieš rusų komisarą. Jokubka negali suprasti, kad padėtis mažai kuo pasikeitė. Jeigu ji pasikeitė tai greičiau blogojon pusėn. Pasikeitė blogojon pusėn todėl, kad šiandien Lietuvoje gyventi daug sunkiau, negu buvo prie caro valdžios. Visi žinome, kad caras skriaudė lietuvius, bet komisaras dar labiau juos skriaudžia. Kiekvienam aišku, kad caras užkraudavo lietuviams didelius žemes ir miškų mokesčius, tuo tarpu komisaras atėmė žemę. Caras atėmė iš maiše dalyvavusių Lietuvos dvarininkų žemes, tuo tarpu komisaras atėmė žemę iš kiekvieno lietuvių. Caras baudė tik maistininkus, o komisaras baudžia kiekvieną, nusikaltusį ir jokio nusikaltimo nepadariusį žmogų. Caras šaudė tikrai didelį nusikaltimą prieš carą valdžią padariusius lietuvius, tuo tarpu komisaras šaudė ir didžiausius komunistų partijos teorikus ir partijos centro komiteto sekretorių žmonas.

Šiandien lietuviams kovoti prieš rusus yra žymiai daugiau pagrindo, negu buvo caro laikais. Pirmieji prieš komisarus turėtų sukilti komunistai, nes rusai iš nieko taip nesityčioja, kaip jie tyčiojasi iš komunistų. Už savo laisvę kovojantį lietuvių tikri rusai gerbia, tuo tarpu komunistą jie paverė savo bernu, ištikimu tarnu. Vilniuje yra daug rusų, bet Alekso Angariečio paminklo atidarymo iškilnėse nedalyvavo nei vienas. Angarietį sušaudė rusai, jie nenorėjo, kad kuris save gerbiąs lietuvis komunistams rusams tą žiaurumą neprimitų. Apie Angarietį Sniečkus pasakė ilgiausią kalbą, bet apie prastą skerdynes Sniečkus nieko neužsiminė, tarytum savo amžiaus didžiausiam stiprume Angarietis būtų miręs savo miegamojo patale.

Komunistai prieš rusus nedrįstų kovoti. Komunistai nekovojo prieš rusų carą, jie nedrįsta kovoti ir prieš rusų komisarą. Komunistai mato, kaip rusai įsinaudoja lietuvių, kaip jie veža ilgiausius maisto gurgules į Vilnių, o vėliau ir į Minską, bet rusų pagrobty ir išvežty prekių sąrašo jie nesudaro ir neturi drąsos paskelbti.

Į lietuvių laisvės kovą turi įsitraukti kiekvienas, kuris vertina gimtinio krašto laisvę. Lietuviai yra kovotojai. Jie įveikė carą, jie išvarys iš Lietuvos ir komisarą.

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtaką krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KAS ČIA DABAR DAROSI?

Diasporoje esame tik negausi tautos dalis ir atitinkama nuo kamieno pergyvename kaip priešprigimtingi būti. Visa savo širdimi verdimės į lopšį, į kurį traukia patį prigimtį. Tačiau šis natūralus veržimasis esamomis sąlygomis turi būti pajungtas protui, logikai, kantrybei ir valiai. Prigimties laukimas šiandien dažnai turi likti neatsakytas, kad taptų mūsų auka tautai, jos laisvei ir jos ateičiai.

Bendravimo vilnė plešo mūsų širdis, nes paliečia pačius švenciusius jausmus. Bendradarbiavimas yra netiesios pripažinimas. Šia prasme graži dovana mūsų paliko kankinys arkivyskupas Mečislovas Reičys Vladimirovo kalėjimo sienoje. "Te bus pašlovinti nenusilenkę prieš netiesą. Jie gyvena amžinai". Algirdas J. Kasulaitis.

Komunizmo grėsmė emigracijos krykelėje.

Kadaise Chicagoje buvusiuose Informacijos seminare vienos paskaitos lektorius S. Pieža iš karto sukėlė klausytojų dėmesį įvadą, kad žodis yra kilęs iš savokos išsižioti... Toliau jis įtikinančiai aiškino apie galimybes ir progas prieiti per komunikacijos centrų ir Amerikos žmonių protus bei širdis, keliant pavergtos Lietuvos ir jos žmonių laisvės reikalus. Ragino visus galinčius ieškoti tų progų ir naudoti tą efektingiausią šių laikų ginklą — žodį.

Deja, revoliucijų, reformacijų ir New Frontier utopinių programų laikotarpyje komunikacijos įstaigos buvo naudojamos palaikyti žmonių pasipriešinimą bei atsparumą prieš abejotinos vertės reformas bei bandymus. Spaudos laisvę naudojosi įvairūs agitatoriai, kuriems buvo teikiama dėmesys ir privilegijos. Betgi prez. Niksonas rinkimuose bei valdžioje rėmėsi tyliąja dauguma ir stengėsi ją sukelti — pražydyti. Dėlto jis laimėjo 2-jo termino rinkimus prezidentūron didelę balsų daugumą, nežinint varžovų pastangų ir retorikos.

Lietuviškame gyvenime dėl dar bevardžių konekcijų vis patenka į kalbėtojų tribūnas ir konferencijų užstales bei valdybas abejotinos vertės bendradarbiautojams artimi asmenys, kurie vykdė jų valią. Betgi ir mūsų tylioji dauguma jau prabilo. Spaudoje teko pastebėti visų pareikšimų bei laisvų prieš bendradarbiautojus ir jų talkininkus. Dar daugiau jų kursuoja visoje Amerikoje ir kitose kraštuose. Patiekimų vieno tokio laiško ištrauką:

Miela Sese,

Tavo stipriai kovingos nuotikos laiškas yra maloni pasakata. Suprantu, jog jame pasireiškia rūpestis nėra vienos pačios, Chicago ir kitų bendradarbių grėsmingos išdaigos jaunimo ir kitose organizacijose pateisina Tavo nuomonę, jog į visa tai reikia atsakyti organizuotai. Tai, kaip žinai, nėra nauja mintis. Šia proga prisiminiau, kaip

Brad Zielinski, 11 metų, 1976 metais dar negalės balsuoti, tačiau jis jau agituoja kito, siūlydamas Spiro Agnew kandidatą į prezidentus. Jis tėvas pulb. Zielinski yra aviacijos bazės Guame viršininko pavaduotojas.

Brazenas vengiamas, net ir jo skautų korporacijos žmonių, kaip "perdaug kraštutinis". Tai ką jau bekalbėti apie kitus...

Taigi, kaip minėjau džiaugiuosi gavęs šį Tavo laišką. Ypač dėl to, kad, nors panašiais dalykais sielojamės ir panašias organizuotos atnaukos mintis puoselėjame jau pastarajame PLB Seime New York, kaip ir tai tarp mūsų neužsimėgė bendradarbiavimas. Bet geriau vėliau, negu niekad...

Charakteringa, kad Cicero apylinkėje prieš bendradarbių dominavimą pirmosios pradėjo akciją moterys. Bendradarbių įtaką šioje apylinkėje yra panaikinta. Kaip matome, į minimo laiško autorių kreipėsi taip pat moteris, žinoma skaudžių veikė ir skautininkė. Panašius laiškus esu gavęs daugiau. Daugumoje jų autorės yra moterys. Chicagoje veikiančioje Tautinio Sąmoningumo Ugdymo Draugijoje taip pat aktyviai reikšiasi moterys. Kadai Napoleonas pasakė, kad kai į kautynes įsėina moterys, karas yra pralaimėtas, nes prieš jas kariauti nėra įmanoma.

● Vyras žmonai: — Aš puikiai žinau, kad tu manęs nemylėjai. Galui prisiekti, kad netruks nei poros mėnesių po mano mirties ir tu ištekėsi.

Žmona: — Gali neprisiekti. Aš ir taip pasitikiu tavim.

M. GUDELIS

POVILAS MILERIS

(Biografijos bruožai)

29

Kai įstatymas buvo kongreso pravestas ir pasirašytas, tai Povilas Mileris paruošė visą eilę reikalingų dokumentų, kad galimai didesnis žmonių skaičius galėtų atvykti į šį kraštą. Jis nežūrėjo gimnystės ar partinių ryšių. Jam buvo svarbu, kad daugiau lietuvių išsigelbėtų iš Europos.

PASIRASĖ DEŠIMTIS DOKUMENTŲ

Jis pasirašė kelis dokumentus artimesniems ir tolimesniems gimnaitėms. Didoką skaičių jis parašė teatro darbuotojams, kurie kreipėsi į Milerius. Be to, Povilas, būdamas Balfo taryboje, ir žinodamas susidariusią padėtį, stengdavosi skubiai parūpinti reikalingus affidavitus. Atrodė, kad dėl stokos reikalingų dokumentų, dalis lietuvių negalės patekti į Ameriką. Povilas tada pasiūlydavo pluoštą vardų su reikalingomis informacijomis ir paruošdavo jiems reikalingus dokumentus.

Istorikė Vanda Ruogienė, rašydama apie Milerius, šitaip pasakoja:

"Mano pažintis su Mileriais buvo atsitiktinė. Atsidūrusios su dukra tremtyje Vokietijoje, patyrusios apie mano vyro Balfo Ruogos mirtį Lietuvoje, nežinojom kaip toliau tvarkytis. Neturėjom užsieny nei

giminių, nei artimų pažįstamų, tad kreipėmės į "Naujienas", kur 1921 — 1925 metais mano vyras bendradarbiavo. Padėjo jau anksčiau JAV atsidūręs Kazys Ruoga, atsirado sponsorij. Pradėjo eiti gelbėjantieji siuntiniai. Ypačiai jaudino tie, kurie buvo Milerių siūniami: rūpestingas įpakavimas, o turinys — ne bet kaip sumesta krūva dėvėtų drabužių ir kiek maisto priedo, bet viskas apgalvotai, smulkmeniškai parinkta — nuo adatos, siūlų, iki švartai, tvarkingai sudėtų įvairiausių gyvenimui reikalingų daiktų. Lyg kokia artima, mylinti ranka būtų viską dėjusi.

Atvažiavusi į Chicago nuėjau pas Milerius susipažinti, padėkoti. Iš karto į širdį krito miela Petronėlės šypsena, iš karto pajutau, kad po dirbtinai siurkščia laikysena slepiasi Povilo kuklumas ir nuosirdumas. Po kiek laiko norėjau už tos vertinimo siuntinius atsilyginti. Kur Tauti išdidiu atsisakė.

Paaiškėjo, kad juodu iš savo darbo santapų šelpė ne tik savo gimines, atsidūrusius Amerikoje, bet ir vis siuntinėjo paketus į Vokietiją, paskui į Lietuvą, globojo kai kuriuos nepraktiškus menininkus Chicagoje. O patys gyveno labai kukliai. To savamokslio Povilo Milerio "išlaidumas" reikšėsi supirkinėjimu visų jam pasiekiamų lietuviškų knygų. Jo sudarytosios bibliotekos galėtų pavydėti ne vienas diplomuotas lietuvis. Ir jis jas visas atidžiai skaitė, visad stengėsi lavintis". (Naujienos, 1970 m. liepos 18 d. 2 psl.)

Gera Povilo ir Petronėlės Milerių širdimi pasinaudojo didokas lietuvių skaičius. Vieniems jie paruošė reikalingus affidavitus, kad galėtų atvažiuoti į Ameriką. Kas buvo bėgęs ir Amerikoje negalėjo ant savo kojų atsistoti. Povilas su Petronėle tam padėjo. Buvo vienas kitas, kuris Milerius gera širdimi naudojosi mėnesių mėnesiais. Iš šalies žiūrint, tai atrodė išnaudojimu, bet niekad Povilas ir Petronėlė netarė apmąudo ar nekantrybės žodžių.

Labai lengvai būtų galima sudaryti ilgą sąrašą, kad būtų neįmanoma, nes žinome, kad mirusieji to nenorėtų. "Gera žmogui reikia padaryti ir užmirti", sakydavo Povilas. Tiesybė sako istorikė Ruogienė, kai ji tvirtina, kad Mileriai nenorėjo jokios padėkos ir jokios pagarbos. Mileriai buvo įsitikinę, kad gera reikia daryti, kad tai esanti kiekvieno lietuvių pareiga. Jie žinojo, kad kuklumas yra viena iš svarbių lietuviškų dorybių.

RŪPINOSI LIETUVIŲ AUDITORIJA

Iš sumintų faktų aiškiai matyti, kad Povilas domėjosi kiekvienu svarbesniu lietuviško gyvenimo įvykiu. Visus juos būtų sunku paskubomis suregistuoti ir aprašyti. Povilas, rodos, buvo paprastas eilinis, sau pragyvenimą užsidirbęs lietuvis ir kartas nuo karto savo pečių priremęs prie svarbesnių Lietuvos reikalų. Jau vien svarbesnius faktus paminėjus, matome, kad savo tautos reikalus jis gerai suprato ir jautė pareigą ne tik praeitį pažinti, iš jos pasi-

mokyti, bet būtinai norėjo daryti įtakos ir ateičiai.

Prie svarbesnių Povilo Milerio veiklos sričių reikia paminėti ir Bridgeporte pastatytą didelę Lietuvių Auditoriją. Savo laiku tai buvo vienas didžiulius lietuviško gyvenimo centrų. Ten lietuviškos organizacijos sekmadieniais ruošė savo vakarus, ten paprastomis dienomis buvo daromos repetitijos ir moksli chorai. Lietuvių Auditorijoje kalbas sakė kiekvienas įtakingas lietuvis politikas. Povilas Mileris, dainuodamas lietuviškuose choruose ir vaidindamas lietuvių teatre Lietuvių Auditorijoje labai dažnai būdavo. Jam buvo žinomas kiekvienas Auditorijos kampelis. Jis gerai pažino Auditorijos didžiąją salę, sceną ir už scenos esančius kambarius ir laiptus. Povilui žinomi visi auditorijos barai ir virtuvės, nes ne vieną kartą jis joje yra rengęs vakarus, organizavęs paskaitas ir tarnavęs už įvairių barų. Netenka stebėtis, kad jis įsigijo auditorijos šerų ir rūpinosi josios administracija.

Auditoriją statė paprasti Chicago lietuviai. Kai įsitikino, kad Chicagoje reikalingas didesnis lietuvių kultūrinis centras, sudarė bendrovę, išpirkė šėrus, paskyrė vadovybę, kuri ne tik pastatė Bridgeporto centre didelį namą su patogiomis salėmis, bet išrinko vadovybę toms salėms naudoti. Povilas seniai buvo nusipirkęs kelis Auditorijos šėrus, bet laikas jam neleido aktyviai į auditorijos administraciją įsikišti. Bet 1953 metų pabaigoje Povilą pradėjo

kalbinti Juozas P. Varkala, kad jis atkreiptų daugiau dėmesio į Lietuvių Auditoriją ir padėtų ją administruoti. Povilas žinojo, kad auditoriją valdo šerinkinkai. Jam taip pat buvo žinoma, kas buvo tų šerų savininkai. Jis žinojo, kad jų buvo patys geriausi tikslai. Jie norėjo, kad lietuviškas jaunimas turėtų kur susirinkti ir svarstyti įvairius lietuviško gyvenimo klausimus.

1954 metų sausio 21 dieną pačioje Auditorijoje įvyko metinis šerinkinkų susirinkimas, kuriame Povilas buvo išrinktas į Auditorijos vadovybę. Šerinkinkai išrinkdavo dešimt žmonių, kurie trejis metus administruodavo visus Auditorijos reikalus. Jie privalėjo prižiūrėti, kad Auditorija gautų pakankamai pinigų visoms administracijos išlaidoms apmokėti. Reikėjo mokėti valstybės ir savivaldybės mokesčius, reikėjo gauti reikalingus leidimus bižnui vesti ir teikti finansinėms valstybės įstaigoms reikalingas informacijas. Reikėjo daboti, kad namas būtų prižiūrėtas, kad langai nebūtų išdažyti, o vidinį būtų švaru. Reikėjo namas šildyti ir aprūpinti šviesa. Svarbiausia, reikėjo daboti, kad būtų švaru. Mileris švarą mėgo. Jis nebijėjo pasiimti įrankius ir apšvarinti aplinką, kurioje jam teko dirbti. Nemėgo nešvaros ir Auditorijoje.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

Cicero apylinkės lietuvių kelia tautinė vėliava Cicero miesto rotušėje. Iš kairės į dešinę: A. Juškevičius, apylinkės pirm., kun. J. Stankevičius, lietuvių parapijos klebonas A. Brusokienė, apylinkės vald. narys Pr. Žaiskas, Lituanistinės mokyklos mokytojas. Mokiniai: Palionis, D. Brusokaitė ir visuomenė.

L. B. Cicero Apylinkėje Vasario 16-tos — Lietuvos Nepriklausomybės 55-ųjų metų sukakties minėjimas įvyks 1973 m. vasario mėn. 25 d. Sv. Antano parapijos salėje, 15-tos ir 49 Ct. gatvių kampas, Cicero.

MINEJIMO PROGRAMA

I. 10:30 val. Iškilmingos pamaldos Sv. Antano parapijos bažnyčioje. Pamaldas atnašaus ir tai šventei pritaikytą pamokslą pasakys kun. Dr. A. Juška. Pamaldų metu, bažnyčioje giedos parapijos choras ir sol. V. Radvys, vad. muz. A. Skridulius. II. 12:00 val. Akademinei minėjimo dalis, Sv. Antano parapijos salėje.

a) Vėliavų įnešimas.

b) Atidarymo žodis — L. B.

Apylinkės Valdybos pirmininkas.

c) J. A. V. ir Lietuvos Himnų — lit. mokyklų mokiniai ir minėjimo dalyviai, vad. muz. A. Skridulius.

d) Invokacija — kun. klebonas Jonas Stankevičius.

e) Nepriklausomybės akto skaitymas — savanoris — kūrėjas plk. ltn. Jonas Švedas ir jauni- mo asista.

f) Žuvusių kovotojų už Lietu-

vos Laisvę ir Nepriklausomybę pagerbimas.

g) Savanorių — kūrėjų pagerbimas.

h) Cicero miesto prezidento proklamacijos skaitymas — Audronė Arštikytė.

i) Vėliavų išnešimas.

j) Paskaita — Dr. Zenonas Danilevičius.

III. Aukų rinkimas, paver- tos tėvynės Lietuvos laisvinimo reikalams — A. Zumaras.

IV. Meninė dalis. Meninė minėjimo dalį išpildys Cicero lit. mokyklų mokiniai.

Vaizdelis "Mylimai žemei" — mok. Albina Kašubienė.

Choras — muz. A. Skridulius. Tautiniai šokiai — mok. Vir- ginija Žukauskienė.

V. Vaisės — mok. Aldona Brusokienė.

Pastaba: Cicero lietuvių organizacijos su savo vėliavo- mis ir visuomenė kviečiama skaitlingai minėti dalyvauti. Organizacijų vėliavos su asis- ta atvyksta į Sv. Antano parapi- jos salę 10:00 val. r. Iš salės or- ganizuotai vyks pamaldoms į parapijos bažnyčią. Po pamal- dų grįš į parapijos salę.

DEDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai žinos ar vasaros pasiskaitymams nu- pirkti Antano Rūko parąstą **Vienišo Žmogaus Gyvenimą** — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijusieji kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išelių šviesuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, **VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori- jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE"

MOVING - Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

1501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Ivairių prekių pristatymas, motociklai, baldytuvai, automobilai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, BALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomų minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygos gausite, jei pinigų pasiūlysite tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodinis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais ir rūsios knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Lietuviai mokslo pasaulyje

J. G. Ziedonis ir Hoffmann — La Roche Inc. Roche Medical Electronics Division, Cranbury, N. J., Acoustical Society of America 81-tame suvažiavime Miami Beach, Florida, 1972 m. lapkričio 28 d. gruodžio 1 d. padarė pranešimą apie techniką ultrasoninės jėgos matavimui, kas itin svarbu kai ultrasoninės bangos yra leidžiamos į žmogaus kūną gydymui.

W. Palaitis iš Dept. of Chemistry, University of New Hampshire, Durham, New Hampshire, yra bendraautorius straipsnio apie nikelio (II) sąveiksmo kinetiką su 2 — (2 — aminoe- thyl) pyridinu. Straipsni iš- spausdintas leidinyje Inorganic Chemistry, tomas 12, nr. 2 1973 m. vasario mėnesį.

Romualdas Kašuba, The Cleveland State University, Cleve- land, Ohio, profesorius, sesijoje, pavadintoje "Kaip greitai tavo kompanija turi metrifikuotis (t. y. įvesti metrinę sistemą)?", pa- darys pranešimą tema optimali- nės metrinės jungimo sistemos išvystymas 1973 Design Engi- neering Conference suvažiavime Philadelphia 1973 m. balan- dzio 9-12 d.

Saulius Šimoliūnas

Mūsų spaudoje

Alseika lietuviškas Sorge

Europos Lietuvis savo šių me- tų Nr. 2 antrašte "Kažkas ne- normalu" apie "škurininką" Vy- tauką Alseiką be kt. rašo:

V. Alseikos, ir dar tokio ra- tuoto, grįžimas, be abejo, duos šokiškos tokios naudos nuolat Maskvos dėl šio ir to šokdina- miems lietuviškiems patikėti- niams Vilniuje, kurie dažnai dėl savo nelaimių būna priversti tei- sintis per rusiškus laikraščius, kad jų duondaviai lengviau juos suprastų. Dabar jį galės jau sa- kyti, kad prigludę iš New Yorko su kraiciu atsikubėjus tikra lietuviška Sorge-šnipa ir kad per jį gautoji medžiaga leis pa- daryti galą visai lietuvių politi- nei antibolševikinei veiklai. Ne- sistebėtina, jei Vilnius išpūdiui sustiprinti V. Alseiką už nuopel- nis nedelsdamas net apdovano- tyti plačiai ir lengvai dalijamu garbės raštu arba nusipelnusio šnipa garbės vardu. Tik abejo- tina, ar Maskva pasitenkina vien tomis apie užsienio lietuvių veiks- klą žiniomis, kurias surinkęs pa- teikia Vilnius. Greičiausiai, kad ji ir pati pasirenka.

Kai dėl lietuvių tai tikime, kad Lietuvoje gyvenantieji V. Alseika ir jo žygį vertins taip, kaip šiuo atveju ir pridera. Sakys, kad tas žmogelis yra išdavikas, šnipas, kenkėjas, kad jis yra toks, kurio reikia pasisąugoti.

TRUMPAI

— Jaunųjų žurnalistų kursai tęsiasi ketvirtadienį 7:30 val. vak. Jaunimo Centre. Kalbės Vyt. Kasniūnas.

— A. Latvaitis, Longueil, PQ., Canada, ilgametis Naujienų skai- tytojas, užsakė įvairių lietuviš- kų knygų už virš 40 dol.

— Popietė su poete Ada Kar- velyte-Dubauskiene jos poezijos knygos "Ne tie varpai" išleidimo proga, bus atneanti sekmadienį, vasario 25 d. 3 val. popiet Jaunimo centre, naujose Čiurlionio galerijos patalpose.

— George Loute iš Chicago nusipirko Naujienų administraci- joje už 36 dol. lietuviškų knygų, kurias jis pasiųs savo tėvui, gyv. Venecueloje.

— Dzūkų Dienos įvyks Chica- goje gegužės 26 ir 27 d. Jaunimo centre. Ruošia Dzūkų drau- gija.

— Matt. Rangas, ilgametis Naujienų skaitytojas, išsikelda- mas iš Brighton Parko apylin-

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

TYPIST - CLERK
Salary open. Hours 9—5.
Ask for Mr. DELAMATER.
2622 No. PULASKI
PHONE — 227-5900

WAITRESSES
COCKTAIL: 6:30 - 12:30 P. M.
FOOD AND LIQUOR: 5 P. M. - 2 A. M.
Banquet, Weekends
MARDI GRAS RESTAURANT
2967 No. HARLEM
237-5500

WAITRESSES
11:00 to 7:00 P. M. shift.
Apply in person.
GOLD COAST RESTAURANT
162 E. OHIO ST.
CHICAGO, ILL.

HOUSEKEEPER
Northwest suburb. Good trans- portation. 4 or 5-day week.
Cleaning and light laundry.

225-2130

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

BOOKKEEPER
OR
ASSISTANT BOOKKEEPER
Must speak English. Either Woman or Man.
108 WEST LAKE STREET, Room 200
PHONE: 372-8600.
MR. THOMAS

MISCELLANEOUS

Ivairūs Dalykai

VISUOMET YRA GERIAU užsitik-rinti saugumą prieš netikėtumams ateinant. Skambinkite 342-4466

VANGUARD FIRE ALARMS

Patarimai veltui.

kės į Chicago pietvakarių prie- miestį, keisdamas adresą, atsi-untė vajui 10 dol.

— Matilda Melienė iš Mar-quette Parko apylinkės įteikė Naujienų vajui 10 dol. per Mar- gučio radijo vedėją p. Petrą Petrūtį. Tos pat apylinkės skai- tytojas J. Jasūnas mokėdamas prumeratą įteikė 3 dol. K. Musteikis atsiuntė už kalendorių 2 dol.

— Viena skaitytoja, prašiusi pavarės neskelbti, kartu su pre- numerata ir labai išpildingų laiškų su komplimentais Naujie- noms ir visiems jų bendradar- biams, atsiuntė vajui 5 dol. "Ži- nokite, kad nepasakyti žodžiai, kaip dažniausiai būna gyvenime, yra patys gražiausi" ... užbaig- gia ji savo gražų laišką. Vajaus komisija visiems aukotojams nuoširdiai dėkoja, pakartoda- ma jiems tos ponios žodžius. Vi- sus skaitytojus prašo remti Nau- jienas ir imtis iniciatyvos jas platinti, stengiantis surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuvių yra kviečiami užsisa- kyti Naujienas. Jos atstovauja demokratine bei patriotine dau- gumą ir padeda įvykdyti jos valią.

— Poetės Ados Karvėlytės po- ezijos knyga "Ne tie varpai" pri- statys rašytojas Anatolijus Kai- rystys, eilėraščių ištraukas padek- lamuos studentė Marija Eivaitė ir Lydija Jadvirskytė. Įžangą su daina atliks Jaunimo choras, va- dovaujant muzikui Faustui Stro- liai. Šią literatūrinę popietę ruošia Lietuvos Dukterų Drau- gija, vasario 25 d. 3 val. p. p. Jaunimo Centre. Maloniai pra- šoma lietuvių visuomenę daly- vauti.

• Kaziuko Mugė, rengiama Čikagos skaučių-tų, įvyks 8. m. kovo mėn. 4 d. Jaunimo Centre. Jos atidarymas bus 10 val. Mu- gės metu bus gera proga įsigyti vertingų dovaninių prekių, ska- niai pavalgyti lietuviškų valgių ir daug džiaugsmo jaunimui. (Pr.)

• Brighton Parko Lituanisti- nės mokyklos choras, Vasario 16-tos minėjimo iškilmingose pa- maldose, giedos pirmą kartą muz. Br. Budriūno "Lietuviškas mišias" Nekalto Prasidėjomi bažnyčioje, vasario mėn. 25 die- ną 10 val. ryto. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

PRIE 66-TOS IR ROCKWELL mūrinis 12 metų 4½ kambarių bungalow. Na- mas kaip naujas. Geras švarus ir pi- gus. Mažas įmokėjimas. Pardavėjo telef. PR 8-6916.

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVAIRŲS DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNO- JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR- PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

PAZVELK

1½ AUKSTO MŪRAS, 2 butai — 5½ ir 4½ kambarių. Karpetai. Alum. langai. Moderni virtuvė. Gazo šildy- mas. Garažas. \$18,800.

10 BUTŲ 2 aukštu mūras. Arti Kedzie ir Parko. Apie \$15,000 paja- mu. Galima gauti už \$70,000.

PRIES DESMIT metu, prieš Mar-quette Parką, statytas mūro lūksus pajamų namas, 5 ir 3 kamb. butai, karpetai, naujas garažas. Daug prie- du — \$31,500.

MODERNI 5 kamb. mūro reziden- cija, puošnūs nauji karpetai, "built-in" virtuvė, 1½ vonios. Du greta po 30 pėdų lotai. Mūro garažas. \$33,500.

ORIGINALUS APARTAMENTINIS NAMAS. Alumin. langai, naujas ga- zu šildymas ir garažas antvertas pla- tus sklypas, pajamų \$6,600 metams. Prašo \$45,000. Priims rimtas derybas.

PUIKUS 2 BUTŲ 19 metų mūras. 2 atskiri šildymai, keramikos vonios, kabinetu virtuvė, alumin. langai, ge- gelinės tvoros, garažas, arti ofiso. — \$36,000.

6½ KAMBARIŲ didelis Georgian. 1½ VONIOS. Irenetas sausas beismo- nas. 2 auto garažas. Apie 20 metų, kaip naujas. \$23,000.

2 BUTŲ 6 metų lūksus mūras. 2 auto mūro garažas. Vienamūriui irengtas beismo-nas. Arti ofiso. \$48,800.

9 KAMBARIŲ 9 metų mūro reziden- cija. 2 modernios vonios. 2 atskiri šil- dymai. Cent. oro vėsinimas. Garažas. Arti Kedzie ir parko. \$40,000.

2 BUTŲ gražus mūras arti vienuo- lyvo. Naujas gazo šildymas. 2 auto mū- ro garažas. \$29,900.

8 KAMBARIŲ modernus medinis. Naujas gazo šildymas. Arti Margučio radijo. \$15,800.

MODERNUS 6 KAMBARIŲ 14 metų mūras. Cent. oro vėsinimas. Irenetas beismo-nas. baras. 1½ vonios. 40' lo- tas. Garažas. \$24,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Mar-quette Parko. Kaina \$9,900.

8 KAMBARIŲ 1½ aukštu, 16 metų mūras. 2 vonios. Irenetas beismo- nas. Garažas 8 ir Kedzie. \$32,000.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irenčių mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo ap- šildymo pečius, air-conditioning, van- dens boilerius ir stogu rinas (gutters). Jisru greit, sąžiningai ir garantotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBĖS, KAINOS R SAŽINGUMO NAMŲ REMONTŲ DARBŲ

Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro su- virtinimas ir valymas. Mūrininko, taltaus cemento ir dažytojo darbai. Veltui įskainavimas. Skambinkite dabar.

AL BELEAKUS. Tel. 238-8656

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas

INCOME TAX

Nekilnojamo turto pirkimas

REAL ESTATE

Parąšų pildymas

NOTARY PUBLIC

Draudimo informacijos

INSURANCE

NAUJAS ADRESAS

SIMAITIS REALTY

2951 W. 63 St. (prie Sacramento) tel. 436-7878

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS